

BAMSE

LÄRARHANDLEDNING

Hej!

Ett av skolans viktiga uppdrag är att utveckla elever till demokratiska medborgare i ett demokratiskt samhälle där litteracitet är en viktig hörnsten. Litteracitet är förmågan att kunna skapa texter och även att kunna förstå och tolka texter. Förutom läs- och skrivaktiviteter ingår även berättande, symboler och bilder i begreppet. Här tror vi att serierna kan spela en viktig roll.

Vi upplever även att serier ger möjlighet att engagera elever oberoende av deras intressen och förkunskaper. För de elever som behöver stöd i sin språkutveckling är serier ett utmärkt arbetsmaterial där texten kopplad till bilder ger en röd tråd i berättandet. Uppgifter med avstamp i serier är bra att samlas kring och diskutera tillsammans istället för att eleverna utför traditionellt ensamarbete.

18 lektioner

Vi har sammanställt 18 fristående lektionsplaneringar som bygger på våra erfarenheter. Antalet uppgifter per lektion skiljer sig åt. I vissa fall är det flera uppgifter och om man då väljer att genomföra alla lektionsuppgifter, så hinner klassen förmodligen inte med alla på en klocktimme.

Lektionsplaneringarna är kopplade till Lgr 11 och till kursplanerna i bild, matematik, naturorienterande ämnen, samhällsorienterande ämnen, svenska, svenska som andraspråk och teknik.

Serietidningen BAMSE och hans vänner

De 18 lektionerna utgår från serier som du hittar i tidningen BAMSE och hans vänner.

Kopieringsunderlag

I bilagorna längst bak i denna handledning hittar du användbart arbetsmaterial som du kan kopiera upp och dela ut i klassen.

EPA – Enskild, Par, Alla

I några av lektionsplaneringarna i lärarhandledningen benämner vi interaktionsmodellen EPA. Denna modell innebär att eleverna först tänker enskilt i två minuter (E), sedan i par tillsammans i fyra minuter (P) och sist alla tillsammans i åtta minuter (A).

Vår tanke med denna lärarhandledning är att inspirera dig som pedagog och alla elever i åk 1-3 till ett lustfyllt lärande med utgångspunkt i serierna om Bamse och hans vänner. Serier är en genre som inte alltid har haft så stor genomslagskraft i skolan. I september 2013 kom en lärarhandledning för årskurs 3 och uppåt som heter "Kalle Anka i skolan" skriven av Melinda Galaczy. Denna handledning presenterades på bokmässan i Göteborg 2013. Intresset blev stort och responsen mycket positiv. Med bakgrund av detta fick vi uppdraget av Egmont Publishing att skriva en lärarhandledning för de yngre skolåren utifrån Bamse.

Vi hoppas att du ska få glädje av denna lärarhandledning!

Jenny Esbjörnsdotter Karlsson, förstelärare Rosengårdsskolan, Malmö
Linda Sikström, förstelärare Kulladalsskolan, Malmö

Du hittar mer information och kontaktpersoner på www.serieriundervisningen.se

SERIER I UNDERVISNINGEN

LEKTIONER

1. Geometri
2. Sekvensbilder
3. Inlevelse
4. Faktatext
5. Djur i skogen
6. Berättelsetärning
7. Skriv fortsättningen
8. Tidsmaskinen
9. Figurer
10. Efterlysning
11. Matematik
12. Alfabetisk ordning
13. Fabler
14. Bamse och miljön
15. Värdegrund
16. Skriv en berättelse utifrån en serie
17. Skapa en egen serie
18. Lästräning

BILAGOR

- Bilaga lektion 1:1
- Bilaga lektion 1:2
- Bilaga lektion 1:3
- Bilaga lektion 2
- Bilaga lektion 4
- Bilaga lektion 5
- Bilaga lektion 6
- Bilaga lektion 11:1
- Bilaga lektion 11:2
- Bilaga lektion 17
- Räkna hörn*
- Former blir former*
- Former i hemmet*
- Sekvensbilder*
- Pysseltips*
- Djur i svenska skogarna*
- Berättelsetärning*
- Räkne-honungsburkar*
- Bilder till räknesagor*
- Serierutor*

Serier i Undervisningen drivs av Egmont Publishing AB.

VD Egmont Publishing Sverige: Per Kjellander

Projektledare: Charlotta Borelius

Text: Jenny Esbjörnsdotter-Karlsson och Linda Sikström (2013)

Layout: Lise Jørgensen

Kontakt: serieriskolan@egmont.se

LEKTION 1: GEOMETRI

Använd serien som heter *Hemgeometri (sid 39 i BAMSE och hans vänner)* och förslagsvis övningarna som heter *Räkna hörn, Former blir former* samt *Former i hemmet*.

Hemgeometri

I denna serie möter vi Bamse och hans familj i deras hemmiljö. Trillingarna Nalle-Maja, Brum och Teddy kommer hem från skolan

med en läxa i geometri. Tillsammans med sin lillasyster Brumma letar de efter geometriska figurer i hemmet.

Uppgifter

1. Läs serien tillsammans.
2. Diskutera och reflektera med eleverna om vilka figurer Bamses barn hittar och vilka olika egenskaper som figurerna har.
3. Arbeta med figurernas olika egenskaper med hjälp av Räkna hörn (bilaga 1:1). Förslag på ämnesspecifika ord: sida, hörn, triangel, rektangel, cirkel och kvadrat.
4. Vilka former kan eleverna hitta i klassrummet och på skolgården? Finns det kamera, iPad eller liknande kan eleverna fotografera figurerna de hittar och på så sätt dokumentera sitt arbete.
5. Bamses barn hittar vissa former. I par kan eleverna arbeta vidare med att leta efter fler exempel på former i serien.
6. Låt eleverna arbeta med uppgiften Former blir former (bilaga 1:2). Eleverna kan rita och klippa ut sina egna former. Låt eleverna skapa en egen bild med hjälp av de geometriska former de klippt ut.
7. Eleverna kan i par sitta rygg mot rygg och konstruera geometriska figurer med hjälp av piprensare. Den ena eleven formar och beskriver olika figurer, den andra eleven gissar vilken form som beskrivs. Alternativt så ska den andra eleven bygga den form som den första eleven beskriver med hjälp av ämnesspecifika ord.
8. Former i hemmet (bilaga 1:3) kan användas som en hemuppgift. Då får barnen själva göra det som Bamses barn gör i serien.

Syfte i matematik, åk 1-3

Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla förtrogenhet med grundläggande matematiska begrepp och metoder och deras användbarhet. Eleven ska genom undervisningen också ges möjlighet att utveckla en förtrogenhet med matematikens uttrycksformer och hur dessa kan användas för att kommunicera om matematik i vardagliga och matematiska sammanhang.

Centralt innehåll i matematik, åk 1-3

- Grundläggande geometriska objekt, däribland punkter, linjer, sträckor, fyrhörningar, trianglar, cirklar, klot, koner, cylindrar och rätblock samt deras inbördes relationer. Grundläggande geometriska egenskaper hos dessa objekt.
- Konstruktion av geometriska objekt.

LEKTION 2: SEKVENSBILDER

Använd serien som heter **Bamse och Lilleman** (sida 44 i **BAMSE och hans vänner**) och sekvensbilderna (bilaga 2).

Bamse och Lilleman

I denna serie möter vi Bamse som får påhälsning av en stor lurvig hund som har sprungit bort.

Uppgifter

1. Kopiera upp sekvensbilderna (bilaga 2) så att varje elev har en uppsättning av dem. De ligger inte i rätt ordning på arket. Eleverna kan därmed själva klippa ut dem utan att få "rätt svar". Gå igenom hur en text är uppbyggd med inledning, händelseförlopp och avslutning. Synliggör ord som uttrycker tid, t ex det var en gång, sedan, efter en stund, till slut, plötsligt, nu osv.
2. Dela ut sekvensbilderna till eleverna och låt eleverna lägga bilderna i den ordningen som de tycker ger en bra berättelse (inledning, händelseförlopp och avslutning). Jämför och diskutera elevernas

upplägg av sekvensbilderna och de eventuellt olika arrangemang av bilderna som eleverna har gjort.

3. Efter arbetet med sekvensbilderna så läser ni originalserien tillsammans och diskuterar om det är några skillnader i elevernas arbeten jämfört med originalserien.

Syfte i svenska, åk 1-3

Undervisningen i ämnet svenska ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära. Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.
- Enkla former för textbearbetning, till exempel att i efterhand gå igenom sin text och göra förtydliganden.
- Handstil och att skriva på dator.
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.

LEKTION 2: SEKVENSBILDER

Syfte i svenska som andraspråk, åk 1-3

Undervisningen i ämnet svenska ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften.

Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära. Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra.

Centralt innehåll i svenska som andraspråk, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.
- Enkla former för textbearbetning, till exempel att i efterhand gå igenom sin text och göra förtydliganden.
- Handstil och att skriva på dator.
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken, ords böjningsformer och meningsbyggnad samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.

LEKTION 3: INLEVELSE

Använd serien som heter *Mini-Hopp, många spår och ändå spårlöst borta* (sid 31 i *BAMSE och hans vänner*).

Mini-Hopp, många spår och ändå spårlöst borta

I denna serie möter vi Mini-Hopp och Brumma som är ute och leker i snön. Plötsligt försvinner Mini-Hopp spårlöst.

Uppgifter

- 1.** Börja med att låta eleverna titta igenom bilderna i serien. Diskutera sedan bland annat följande frågor: Vad kan denna serie handla om? Vilken årstid är det? Vilka djur finns med?
- 2.** Läs serien gemensamt i gruppen. Diskutera tillsammans svåra ord som t ex kålrötter, slinker, lurpassar och kvider.
- 3.** Fortsätt tillsammans i gruppen med följande diskussionsfrågor: Mini-Hopp försvinner och Brumma blir ensam kvar i skogen. Vad gör Brumma när hon upptäcker att Mini-Hopp är försvunnen? Hur känner Brumma sig? Hur kan man be
- 4.** Låt eleverna berätta, skriva och rita en egen händelse, verklig eller fiktiv, som handlar om att någon har kommit bort.

om hjälp när man letar efter någon?

Vargarna tog Mini-Hopp. Varför tog de Mini-Hopp och hur tror du Mini-Hopp kände sig? Tomten tänker i slutet av serien att ingen blir snällare av att vara hungrig. Vad menar tomten med det? Hur känner du dig när du är hungrig?

Syfte i samhällskunskap, åk 1-3

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utifrån personliga erfarenheter och aktuella händelser uttrycka och pröva sina ställningstaganden i möten med andra uppfattningar. Därigenom ska eleverna stimuleras att engagera sig och delta i ett öppet meningsutbyte om samhällsfrågor. Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv. På så sätt ska eleverna utveckla förståelse för sina egna och andra människors levnadsvillkor, betydelsen av jämställdhet, hur olika intressen och åsikter uppstår och kommer till uttryck och hur olika aktörer försöker påverka samhällsutvecklingen.

Centralt innehåll i samhällskunskap, åk 1-3

- Livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel gott och ont, rätt och orätt, kamratskap, könsroller, jämställdhet och relationer.
- Grundläggande mänskliga rättigheter såsom alla människors lika värde samt barnets rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen).

LEKTION 4: FAKTATEXT

Använd serien som heter *Mini-Hopp och skogens konung* (sid 23 i *BAMSE och hans vänner*) och *bilaga 4* där det beskrivs hur man kan tillverka en egen älg.

Mini-Hopp och skogens konung
I denna serie möter vi Mini-Hopp som tillsammans med de andra ungarna och Skalman är på utflykt i skogen.

Uppgifter

1. Börja med att diskutera tillsammans med eleverna kring ordet konung. Vad betyder skogens konung? Använd interaktionsmodellen EPA (se inledningen).
2. Utifrån elevernas förkunskaper om älgen gör ni tillsammans en tankekarta. Vad vet vi om älgen? Utseende? Föda?
3. Läs serien. Vilka ord är svåra att förstå? Diskutera gemensamt. Lärde ni er något mer om älgen som inte redan finns med i er tankekarta? Lägg till eventuell ny information till tankekartan.
4. Prata om hur man ska göra om man träffar en djurunge i skogen. Man hittar information om detta genom att söka på "djurunge" på www.naturvardsverket.se.
5. Läs olika typer av faktatexter som handlar om älgen och jämför texternas uppbyggnad med varandra. Diskutera hur en faktatext är uppbyggd. Skriv sedan en gemensam faktatext som handlar om älgen.
6. Låt eleverna illustrera en bild till faktatexten.
7. I *bilaga 4* beskrivs hur eleverna på olika sätt kan tillverka en egen älg.
8. Avsluta arbetet med en utställning om älgen och låt eleverna visa sina faktatexter, illustrationer till faktatexterna och egentillverkade älgar.

Syfte i No, åk 1-3

Undervisningen i ämnet biologi ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om biologiska sammanhang och nyfikenhet på och intresse för att veta mer om sig själva och naturen. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att ställa frågor om naturen och människan utifrån egna upplevelser och aktuella händelser. Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att söka svar på frågor med hjälp av både systematiska undersökningar och olika typer av källor. På så sätt ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett kritiskt tänkande kring sina egna resultat, andras argument och olika informationskällor. Undervisningen ska även bidra till att eleverna utvecklar förtrogenhet med biologins begrepp, modeller och teorier

samt förståelse för hur dessa utvecklas i samspel med erfarenheter från undersökningar av naturen och människan. Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar förmågan att samtala om, tolka och framställa texter och olika estetiska uttryck med naturvetenskapligt innehåll.

Centralt innehåll i No, åk 1-3

- Djur och växter i närmiljön och hur de kan sorteras, grupperas och artbestämmas samt namn på några vanligt förekommande arter.
- Årstidsväxlingar i naturen och hur man känner igen årstider. Djurs och växters livscyklar och anpassning till olika årstider.

LEKTION 4: FAKTATEXT

Syfte i svenska, åk 1-3

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Eleverna ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.

Syfte i svenska som andraspråk, åk 1-3

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva på svenska. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Eleverna ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer.

Centralt innehåll i svenska som andraspråk, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.

LEKTION 5: DJUR I SKOGEN

Använd serien *Mini-Hopp och skogens konung* (sid 23 i *BAMSE och hans vänner*) och bildstöd kring djur som finns i de svenska skogarna (*bilaga 5*).

Mini-Hopp och skogens konung

I denna serie möter vi Mini-Hopp som tillsammans med de andra ungarna och Skalman är på utflykt i skogen.

Uppgifter

1. Dela in eleverna i grupper om 3-5 personer. Låt varje grupp välja ett djur som finns i de svenska skogarna. Förbered med bildstöd kring djur som finns i de svenska skogarna (*bilaga 5*). Som t ex älg, hare och räv. Detta för att de elever som inte känner till djur i svenska skogar ska få en uppfattning om hur djuren ser ut.
2. Elevgrupperna gör utifrån sina förkunskaper, kring det aktuella djuret, en tankekarta.
3. Varje elevgrupp söker på olika sätt fakta om sina djur. En övergripande uppgift som elevgrupperna kan göra är att skriva ner ord som är svåra att förstå för att skapa en ordbank till ämnet.
4. Elevgrupperna gör sedan en gemensam faktatext som handlar om deras djur samt illustrerar bilder till sina texter.
5. Oavsett årskurs kan eleverna redovisa sina arbeten för varandra.
6. Eleverna kan också bilda expertgrupper (referens Stärk språket, stärk lärandet av Pauline Gibbons, Hallgren & Fallgren, 2010). Det innebär att alla i ursprungsgruppen blir expert på ett gemensamt djur. När eleverna har blivit expert på sitt djur så flyttar varje elev till en ny hemgrupp där varje expertgrupp finns representerad. Sedan berättar varje expert för de andra om sitt djur.

Syfte i No, åk 1-3

Undervisningen i ämnet biologi ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om biologiska sammanhang och nyfikenhet på och intresse för att veta mer om sig själva och naturen. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att ställa frågor om naturen och människan utifrån egna upplevelser och aktuella händelser. Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att söka svar på frågor med hjälp av både systematiska undersökningar och olika typer av källor. På så sätt ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett kritiskt tänkande kring sina egna resultat, andras argument och olika informationskällor. Undervisningen ska även bidra till att eleverna utvecklar förtrogenhet med biologins begrepp, modeller och teorier samt

förståelse för hur dessa utvecklas i samspel med erfarenheter från undersökningar av naturen och människan. Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar förmågan att samtala om, tolka och framställa texter och olika estetiska uttryck med naturvetenskapligt innehåll.

Centralt innehåll i No, åk 1-3

- Djur och växter i närmiljön och hur de kan sorteras, grupperas och artbestämmas samt namn på några vanligt förekommande arter.
- Årstidsväxlingar i naturen och hur man känner igen årstider. Djurs och växters livscyklar och anpassning till olika årstider.

LEKTION 5: DJUR I SKOGEN

Syfte i svenska, åk 1-3

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Eleverna ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer. Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.

Syfte i svenska som andraspråk, åk 1-3

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva på svenska. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra. Eleverna ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer. Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Centralt innehåll i svenska som andraspråk, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.

LEKTION 6: BERÄTTELSETÄRNING

Använd serien som heter *Mini-Hopp – många spår men ändå spårlöst borta* (sid 31 i *BAMSE och hans vänner*) och *Berättelsetärningen* (bilaga 6). Eleven ska tillverka en tärning med bilder på sidorna. Eleven ska klippa ut tärningen och vika denna. Sedan ska eleven, antingen ensam eller tillsammans med en kamrat, använda tärningen för att skapa en egen berättelse utifrån bilderna som finns på tärningen.

På den sida av tärningen där det finns ett frågetecken ska eleven själv komma på ett huvudord som han eller hon vill använda i sina berättelser.

Mini-Hopp – många spår men ändå spårlöst borta

I denna serie blir Mini-Hopp bortrövad av vargarna. Brumma följer spåren i snön för att hitta honom ...

Uppgifter

1. Läs gemensamt serien som heter *Mini-Hopp – många spår men ändå spårlöst borta*. Diskutera med eleverna vad som händer i början, mitten och slutet av berättelsen. Låt eleverna återberätta texten och gör stödanteckningar på tavlan. Med hjälp av stödorden skriver eleverna en egen berättelse.

2. Använd mallen till *Berättelsetärningen* i bilaga 6 och låt eleverna skapa sina egna berättelser med inledning, händelseförlopp och avslutning. Eleven kan slå med berättelsetärningen och utveckla sin text.

Syfte i svenska och svenska som andraspråk, åk 1-3

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva (på svenska). Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.
- Enkla former för textbearbetning, till exempel att i efterhand gå igenom sin text och göra förtydliganden.
- Handstil och att skriva på dator.
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.

- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning samt litterära personbeskrivningar.

Centralt innehåll i svenska som andraspråk, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.
- Enkla former för textbearbetning, till exempel att i efterhand gå igenom sin text och göra förtydliganden.
- Handstil och att skriva på dator.
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken, ords böjningsformer och meningsbyggnad samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning.

LEKTION 7: SKRIV FORTSÄTTNINGEN

Använd serien som heter **Bamse i framtiden** (sid 69 i **BAMSE och hans vänner**).

Bamse i framtiden

I denna serie möter vi Bamse och Lille Skutt som är på väg hem till Skalman. Skalman bygger på en tidsmaskin. Vi får följa Bamse, Lille Skutt och Skalman på deras äventyr in i framtiden.

Uppgifter

1. Läs **de tre första sidorna (69 till 71)** i serien **Bamse i framtiden**. Nu är det dags för eleverna att fantisera om var Bamse och Lille Skutt hamnar när de åker i Skalmans tidsmaskin. Använd interaktionsmodellen EPA (se inledningen). Eleverna kan med fördel få struktur på sina tankar genom att göra

en tankekarta. Vad är det som Bamse och Skalman möter och var har de hamnat? Låt eleverna skriva fortsättningen på **Bamse i framtiden**. När arbetet är färdigt redovisar eleverna sina berättelser.

2. Till sist läser eleverna klart ursprungsserien.

Syfte i svenska, åk 1-3

Undervisningen i ämnet svenska ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbetar texter enskilt och tillsammans med andra. Eleverna ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.
- Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning samt litterära personbeskrivningar.

Syfte i svenska som andraspråk, åk 1-3

Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva på svenska. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbetar texter, enskilt och tillsammans med andra. Eleverna ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer.

Centralt innehåll i svenska, som andraspråk, åk 1-3

- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken, ords böjningsformer och meningsformer samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.
- Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning.

LEKTION 8: TIDSMASKINEN

Använd serien som heter *Bamse i framtiden* (sid 69 i *BAMSE och hans vänner*).

Bamse i framtiden

I serien får vi följa Bamse och Lille Skutt när de besöker Skalman som bygger på en tidsmaskin. Av misstag råkar Lille Skutt trycka på en knapp och tidsmaskinen åker 20 år framåt i tiden.

Uppgifter

1. Läs serien och diskutera hur tidsmaskinen är byggd. Vilka material kan Skalman ha använt när han har byggt tidsmaskinen? Hur tror eleverna den ser ut inuti?
2. Be eleverna ta med sig material som äggkartonger, tetraförpackningar, PET-flaskor, toalettrullar, skokartonger, plastkorkar, kapsyler, blomsterpinnar mm.
3. Eleverna gör en skiss på sin tidsmaskin som de ska bygga. Eleverna kan med fördel arbeta i par.
4. Låt eleverna, utifrån sin skiss, bygga en tidsmaskin.
5. Använd elevernas texter från lektion 7, skisserna och tidsmaskinerna för att göra en utställning.

Syfte i bild, åk 1-3

Undervisningen i ämnet bild ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur bilder skapas och kan tolkas. I undervisningen ska eleverna ges möjligheter att utveckla kunskaper om hur man framställer och presenterar egna bilder med olika metoder, material och uttrycksformer. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar sin kreativitet och sitt intresse för att skapa. Den ska också uppmuntra eleverna att ta egna initiativ och att arbeta på ett undersökande och problemlösande sätt.

Centralt innehåll i bild, åk 1-3

- Framställning av berättande bilder
- Plana och formbara material, till exempel papper, lera, gips och naturmaterial och hur dessa kan användas i olika bildarbeten.

Syfte i teknik, åk 1-3

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man kan lösa olika problem och uppfylla behov med hjälp av teknik. Eleverna ska även ges förutsättningar att utveckla egna tekniska idéer och lösningar.

Centralt innehåll i teknik, åk 1-3

- Material för eget konstruktionsarbete. Deras egenskaper och hur de kan sammanfogas.
- Dokumentation i form av enkla skisser, bilder och fysiska modeller.

LEKTION 9: FIGURER

På baksidan av **BAMSE och hans vänner** kan ni se några av figurerna som återkommer i serierna om Bamse och

hans vänner. På www.bamse.se under Bamseskoj kan ni läsa en text om varje figur.

Uppgifter

1. Inled med att presentera vad adjektiv är. Gör en ordbank med olika adjektiv.
2. Fortsätt med att beskriva en figur i BAMSE. Eleverna ska gissa vem av figurerna det är du tänker på.
3. Samtala om figurerna i BAMSE. Hur ser de ut och vilka egenskaper har de? Använd ordbanken som stöd.
4. Låt eleverna skriva en berättelse om figurer i BAMSE. Berättelsen ska innehålla många adjektiv.

Syfte i svenska, åk 1-3

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.
- Handstil och att skriva på dator.
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel att skriva ner något man talat om.

Syfte i svenska som andraspråk, åk 1-3

Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Det innebär att eleverna genom undervisningen

ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära. Undervisningen ska ge eleverna rika möjligheter att kommunicera på svenska utifrån sin kunskapsnivå, utan att ställa för tidiga krav på språklig förmåga. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier.

Centralt innehåll i svenska som andraspråk, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.
- Handstil och att skriva på dator.
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel att skriva ner något man talat om.

LEKTION 10: EFTERLYSNING

På baksidan av **BAMSE och hans vänner** kan ni se några av figurerna som återkommer i serierna om Bamse och

hans vänner. På www.bamse.se under Bamseskoj kan ni läsa en text om varje figur.

Uppgifter

1. Gör efterlysningar på en borttappad sak eller en figur och visa efterlysningarna för eleverna.
2. Använd interaktionsmodellen EPA (se inledningen) för att eleverna ska reflektera över vad som behöver framgå i en text där något eller någon efterlyses.
3. Läs figurbeskrivningarna tillsammans med eleverna. Diskutera vad som är viktiga ord i en beskrivning och att en bild kan hjälpa till vid en efterlysning.
4. Låt eleverna skriva och illustrera en efterlysning tillsammans med en kamrat. Eleverna kan efterlysa en person, en borttappad sak eller ett husdjur.

Syfte i svenska, åk 1-3

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.
- Handstil och att skriva på dator.
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel att skriva ner något man talat om.

Syfte i svenska som andraspråk, åk 1-3

Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften.

Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära. Undervisningen ska ge eleverna rika möjligheter att kommunicera på svenska utifrån sin kunskapsnivå, utan att ställa för tidiga krav på språklig förmåga. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier.

Centralt innehåll i svenska som andraspråk, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.
- Handstil och att skriva på dator.
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel att skriva ner något man talat om.

LEKTION 11: MATEMATIK

Använd serien *Burre blir bränd* (sid 52 i *BAMSE och hans vänner*), honungsburkarna i *bilaga 11:1* och bilderna i *bilaga 11:2*.

Burre blir bränd

I serien retar Burre Grävla för att hon inte kan lösa ett matte-tal på svarta tavlan. Men Burre är inte duktigare själv, och när Nalle-Maja kan svaret blir han sur och de börjar bråka. Senare samma dag spelar klassen brännboll och då måste man också räkna rätt!

Uppgifter

1. I *bilaga 11:1* finns två honungsburkar. Låt varje elev göra ett kort med ett likhetstecken. Detta kort lägger eleverna mellan honungsburkarna. Diskutera tillsammans med eleverna vilken betydelse likhetstecknet har och använd sedan laborativt material för att lägga lika i båda honungsburkarna.
2. Låt eleverna dela upp och laborera med olika antal. Detta kan eleverna göra såväl enskilt som i par. Använd laborativt material och de två honungsburkarna i *bilaga 11:1* till att låta eleverna dela upp tal. Exempel: Eleven har talet fem. På vilka olika sätt kan eleven dela upp talet fem. Eleven kan lägga tre av något i

ena honungsburken och två av något i andra honungsburken. Går det att dela talet fem på fler sätt? Eleven kan i sin arbetsbok dokumentera de olika sätten det går att dela upp tal genom att rita och använda matematikspråk.

3. Eleverna kan göra kort märkta 0-10 och blanda dessa. De arbetar i par. Ena eleven lägger ett tal i en av honungsburkarna och andra eleven lägger det tal som är tiokompis med det första talet i den andra burken.
4. Räknehändelser: Dela ut bilderna som finns i *bilaga 11:2* i lärarhandledningen och låt eleverna skriva räknehändelser till bilderna.

Syfte i matematik, åk 1-3

Undervisningen i ämnet matematik ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om matematik och matematikens användning i vardagen och inom olika ämnesområden. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar intresse för matematik och tilltro till sin förmåga att använda matematik i olika sammanhang. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper för att kunna formulera och lösa problem samt reflektera över och värdera valda strategier, metoder, modeller och resultat. Eleverna ska även ges förutsättningar att utveckla kunskaper för att kunna tolka vardagliga och matematiska situationer samt beskriva och formulera dessa med hjälp av matematikens uttrycksformer. Undervisningen ska

bidra till att eleverna utvecklar förmågan att argumentera logiskt och föra matematiska resonemang.

Centralt innehåll i matematik, åk 1-3

- Naturliga tal och deras egenskaper samt hur talen kan delas upp och hur de kan användas för att ange antal och ordning.
- De fyra räknesättens egenskaper och samband samt användning i olika situationer.
- Matematiska likheter och likhetstecknets betydelse.
- Olika proportionella samband, däribland dubbelt och hälften.

LEKTION 12: ALFABETISK ORDNING

Använd serien *Burre blir bränd* (sid 52 i *BAMSE och hans vänner*), honungsburkarna i *bilaga 11:1* och bilderna i *bilaga 11:2*.

Burre blir bränd

I serien retar Burre Grävla för att hon inte kan lösa ett matte-tal på svarta tavlan. Men Burre är inte duktigare själv, och när Nalle-Maja kan svaret blir han sur och de börjar bråka. Senare samma dag spelar klassen brännboll och då måste man också räkna rätt!

Uppgifter

1. Titta på bilderna i serien. Vilka saker ser eleverna? Lista substantiv.
2. Använd interaktionsmodellen EPA (se inledningen) för att eleverna ska reflektera över alfabetisk ordning.
3. Organisera sedan listan med substantiv i alfabetisk ordning tillsammans med eleverna.
4. I par kan sedan eleverna leta efter fler exempel på substantiv och organisera dessa i alfabetisk ordning.
5. Eleverna kan skriva meningar med substantiven. Även detta kan eleverna göra i par.

Syfte i svenska, åk 1-3

Undervisningen ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, historia och utveckling samt om hur språk-bruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Alfabetet och alfabetisk ordning.
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.

Syfte i svenska som andraspråk, åk 1-3

Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sina kunskaper om svenska språket, dess normer, uppbyggnad, uttal, ord och begrepp samt om hur språk-bruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier.

Centralt innehåll i svenska som andraspråk, åk 1-3

- Alfabetet och alfabetisk ordning.
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken, ords böjningsformer och meningsbyggnad samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.

LEKTION 13: FABLER

Använd serien som heter *Skalman hjälper ekorrarna genom att berätta en gammal saga* (sid 16 i *BAMSE och hans vänner*).

Skalman hjälper ekorrarna genom

att berätta en gammal fabel

I denna serie möter vi Skalman och ekorrarna. Ekorrarna har problem med en av vargkusinerna.

Uppgifter

1. Gå igenom vad som kännetecknar en fabel. Hur är en fabel uppbyggd och vilka språkliga drag har den.
2. Läs tillsammans *Skalman hjälper ekorrarna genom att berätta en gammal saga*.
3. Gör en tankekarta tillsammans med eleverna om serien. Vilka djur finns med i serien? Vilka egenskaper har djuren? Vad är problemet och hur löses detta?
4. Läs andra fabler och gör en jämförelse. Vad skiljer fablerna åt och vad är gemensamt för dem?
5. Hitta på en fabel muntligt tillsammans i gruppen eller i par.
6. Låt sedan eleverna i par skriva en egen fabel som kan läsas upp och presenteras.

Syfte i svenska, åk 1-3

Undervisningen i svenska ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal-och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande texter där ord och bild samspelar.
- Handstil och att skriva på dator.
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.
- Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning samt litterära personbeskrivningar.

LEKTION 13: FABLER

Syfte i svenska som andraspråk, åk 1-3

Undervisningen i svenska ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära. Undervisningen ska även syfta till att eleverna utvecklar förmåga att skapa och bearbeta texter, enskilt och tillsammans med andra.

Centralt innehåll i svenska som andraspråk, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande texter där ord och bild samspelar.
- Handstil och att skriva på dator.
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken, ords böjningsformer och meningsbyggnad samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.
- Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning.

LEKTION 14: BAMSE OCH MILJÖN

Använd serien som heter *Bamse i framtiden* (sid 69 i *BAMSE och hans vänner*) och faktasidan *Det här kan du göra för miljön* (näst sista sidan i *BAMSE och hans vänner*).

Bamse i framtiden

I denna serie möter vi Bamse och Lille Skutt som är på väg hem till Skalman. Skalman bygger på en tidsmaskin. Vi får följa Bamse, Lille Skutt och Skalman på deras äventyr in i framtiden. Bamse, Lille Skutt och Skalman upptäcker att kullarna där de bor är förstörda av miljöboven Krösus.

Uppgifter

1. På faktasidan *Det här kan du göra för miljön* kan ni läsa vad vi kan göra för vår miljö. Diskutera de olika förslagen som Bamse och vännerna har. Finns det fler förslag som minskar skadorna på vår miljö. Vad görs i klassrummet för att förebygga miljöskador? Vad gör eleverna hemma? Vad gör vi i vår närmiljö?
2. Tillsammans kan eleverna organisera en skräpplockar-dag.

3. Samla pantburkar och PET-flaskor och gör sedan något trevligt tillsammans för pantpengarna.

4. Låt eleverna skapa något nytt av förbrukat material som t ex:

- fågelautomat av en PET-flaska
- blomkruka av mjölkförpackning eller PET-flaska
- ett konstverk av diverse material
- smycken
- en robot av diverse material
- gör nytt papper

Syfte i No, åk 1-3

Undervisningen i ämnet biologi ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om biologiska sammanhang och nyfikenhet på och intresse för att veta mer om sig själva och naturen.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att ställa frågor om naturen och människan utifrån egna upplevelser och aktuella händelser. Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att söka svar på frågor med hjälp av både systematiska undersökningar och olika typer av källor. På så sätt ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett kritiskt tänkande kring sina egna resultat, andras argument och olika informationskällor. Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar förmågan att samtala om, tolka och framställa texter och olika estetiska uttryck med naturvetenskapligt innehåll.

Centralt innehåll i No, åk 1-3

- Människors användning och utveckling av material genom historien. Vilka material olika vardagliga föremål är tillverkade av och hur de kan källsorteras.

LEKTION 15: VÄRDEGRUND

Använd serien som heter **Bamse och Pelle-Prick – hack-kycklingen** (sid 64 i **BAMSE och hans vänner**).

Bamse och Pelle-Prick – hackkycklingen

I denna serie möter Bamse Pelle-Prick som är utstött av de andra kycklingarna.

Uppgifter

- 1.** Låt eleverna fundera kring vad serien kan handla om. Använd interaktionsmodellen EPA (se inledningen).
- 2.** Läs nu första sidan i serien (sid 64) tillsammans med eleverna. Diskutera hur Pelle-Prick känner sig och vad han kan göra. Skulle detta kunna hända på vår skola? Vad är mobbning? Hur skulle vi kunna hjälpa Pelle-Prick?

Vad kan vi tillsammans göra för att motverka mobbning?

- 3.** Läs klart serien. Diskutera tillsammans med eleverna om serien hade kunnat sluta på andra sätt.
- 4.** Låt eleverna dramatisera dels deras förslag på olika slut, dels olika situationer kring mobbning.

Övergripande mål och riktlinjer ur kapitel 2, Lgr 11

Skolans mål är att varje elev

- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor.

Alla som arbetar i skolan ska

- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper och
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Syfte i So, åk 1-3

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förtroget med de mänskliga rättigheterna och med demokratiska processer och arbetssätt. Den ska också bidra till att eleverna tillägnar sig kunskaper om, och förmågan att reflektera över, värden och principer som utmärker ett demokratiskt samhälle.

Centralt innehåll i So, åk 1-3

- livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel gott och ont, rätt och orätt, kamratskap, könsroller, jämställdhet och relationer.
- normer och regler i elevens livsmiljö, till exempel i skolan och i sportsammanhang.

LEKTION 16: SKRIV EN BERÄTTELSE

Använd serien som heter *Bamse och Pelle Prick – hack-kycklingen* (sid 64 i *BAMSE och hans vänner*).

Bamse och Pelle-Prick – hack-kycklingen

I denna serie möter Bamse Pelle-Prick som är utstött av de andra kycklingarna.

Uppgifter

- 1.** Läs serien högt för eleverna.
- 2.** Gå tillbaka efter högläsningen och titta på bilderna i serien tillsammans. Vilka detaljer i bilderna lägger eleverna märke till?
Hur är ansiktsuttrycken på figureerna i serien?
Överensstämmer känslan eleverna får av att titta på de olika bilderna med pratbubblornas innehåll?

- 3.** Låt eleverna tillsammans i par hitta på en egen saga som de muntligt ska kunna berätta och presentera. Till sina sagor skapar eleverna bilder på olika sätt, t ex genom att rita, måla, animera, fotografera eller liknande.
- 4.** När eleverna har tränat på att presentera sina sagor kan grupperna presentera sagorna för klassen.

Syfte i svenska, åk 1-3

Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjligheter att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om vardagsnära ämnen för olika mottagare. Bilder och andra hjälpmedel som kan stödja presentationer.

Syfte i svenska som andraspråk, åk 1-3

Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Det in-

nebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjligheter att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Strategier för att lyssna, förstå och muntligt göra sig förstådd i situationer när det egna svenska språket inte räcker till.
- Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om vardagsnära ämnen för olika mottagare. Bilder och andra hjälpmedel som kan stödja presentationer.

LEKTION 17: SKAPA EN EGEN SERIE

Uppgifter

1. Låt eleverna göra tankekartor som stöd för sina berättelser.
2. Använd serierutorna som finns i **bilaga 17** i lärarhandledningen. Innan eleverna illustrerar bilderna i serien ska de göra en skiss över sitt innehåll. Det är sex rutor i bilaga 17. Om man vill kan man skissa i tre av dem och sedan rita rent i tre av dem. Gör eleverna serier med fler rutor kanske de behöver flera exemplar av bilaga 17.
3. Eleverna bearbetar skisserna i par och kan på så sätt få förslag från varandra hur serierna kan förbättras.
4. Efter detta ska eleverna färdigställa sin serie genom att illustrera serierutorna och skriva text i bubblorna.

Syfte i svenska, åk 1-3

Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar för att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära. Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier.

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.

Syfte i svenska som andra språk, åk 1-3

Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar för att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära. Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva på svenska. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier.

Centralt innehåll i svenska som andraspråk, åk 1-3

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.

LEKTION 18: LÄSTRÄNING

Uppgifter

1. Låt eleverna läsa dialoger i olika serier högt för varandra. Påminn eleverna om att läsa med inlevelse. Hur kan rösten låta i olika sinnesstämningar?
2. Läs olika serier. Eleverna kan träna sig i att återberätta serier för varandra och hålla sig till den röda tråd som finns i varje serie. Hur började serien? Vad hände sedan? Hur slutar serien?
3. Eleverna kan dramatisera olika serier för varandra.

Syfte i svenska, åk 1-3

Undervisningen i ämnet svenska ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva. Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang

Centralt innehåll i svenska, åk 1-3

- lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll
- sambandet mellan ljud och bokstav

Syfte i svenska som andraspråk, åk 1-3

Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva på svenska. Genom undervisningen i ämnet svenska som andraspråk ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang

Centralt innehåll i svenska som andraspråk, åk 1-3

- lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll
- sambandet mellan ljud och bokstav

7 SKÅL ATT ANVÅNDA SERIER I SKOLAN

- 1 Pedagogiska vinster.** Alla læser samtidigt. Detta är ovanligt vid læsning av textdriven litteratur, med tanke på læsvana, læshastighet och inte minst interesse. Åven responsarbetet fœrenklas.
- 2 Læsutveckling.** Vid økad fœrståelse økar læsglædjen. Læsglædjen leder till vilja till fortsatt læsning. Eftersom formatet är nytt i undervisningen bjuds eleverna på en ny opplevelse, vilket i sig økar læsinteresset.
- 3 Begrepp inom svenskämnet,** såsom karaktærsutveckling, berättarstruktur och fœrmågan att læsa mellan raderna blir lättare fœr eleverna att greppa och fœrstå.
- 4** I serier är **dialoger** væsentielle. Det är dærfœr ett utmärkt medel fœr lærare att hjælpa eleverna med hur de själva ska skapa just dialoger i egna texter och verk.
- 5 Språkutveckling.** Bilderna stœdjer texten, vilket underlættar læsfœrståelsen och inlæringen av nya ord. Dærmед är det ett utmärkt redskap fœr SVA-elever.
- 6 Skapar- och berättarglædje.** Genom att berätta i serieform får alla elever chansen att berätta sin historia åven om orden inte ræcker till.
- 7 Samarbete** mellan olika åmnen. Arbetet skapar fœrutsættningar fœr samarbete mellan olika åmnen, och man kan med fœrdel arbeta mot gemensamma kunskapskrav och mål.

Framtaget av Melinda Galaczy, lærare och skolbiblioteksansvarig på Rœnnenskolan i Malmœ.

Om Serier i Undervisningen

Serier i Undervisningen är ett nytt initiativ fœr økad læslust og fœrbættad læsfœrståelse bland svenska skolbarn. Skolor erbjuder pedagogiska verktyg i form av gratis lærarhandledningar (av lærare, fœr lærare) med tillhœrande serier, arrangemang av serieworkshops og besœk av serieskapatere. Projektet drivs av Egmont Publishing i samarbete med andra fœrlag og branschorganisationer, som Læsrœrelsen, Seriefræmjandet og Apart Fœrlag.

Læs mer på www.seriierundervisningen.se

"I arbetet med serier har alla elever visat engagemang fœr læsning. Det finns starka motiv fœr att ge serietidningar utrymme i undervisningen om vi vill att eleverna ska tycka att læsning är kul."

Emanuel Gustafsson, lærare på Hœrtsjœskolan i Vaggeryd